

PLAT, Victor Alexander Christiaan Le, literator (Leuven 24 januari 1762 - sterfdatum onbekend). Hartstochtelijk aanhanger van Jozef II, zoals zijn vader, de jurist en professor aan de Leuvense universiteit en het Seminarie, generaal Josse Le Plat. Diens vlucht naar Holland en daarna naar Duitsland bracht hem te Koblenz (zijn vader werd er in 1806 hoogleraar), waar hij huwde en een tijdlang wijnhandelaar schijnt te zijn geweest. Dat hij in 1807 te Leuven overleden zou zijn, zoals sommige bronnen vermelden, kan ernstig betwijfeld worden.

Le Plat schreef, naar het model van A. Blumauers *Travestieerde Aeneide* (1784-'88) een parodie op de *Aeneis*: *Virgilius in de Nederlanden...* strekkende tot eene schitze [schets] van onze tyd- geschiedenissen (4 dln., 1802-'03). Literair zonder veel waarde, sterk antiklerikaal van toon, drijft het werk - een van de weinige voorbeelden van Duitse invloed op onze letterkunde in die periode - de spot met de Brabantse Omwenteling en huldigt Jozef II, hekelt tegelijkertijd de grondbeginselen en excessen van de Franse Revolutie, verwijst Robespierre en de Jacobijnen naar de hel, maar zingt de lof van Napoleon. Le Plat bereisde Zuid en Noord om in-tekenars te vinden. Blijkbaar met succes, want de in zijn werk opgenomen naamlijst noemt er een zeshonderdtal: er komen heel wat bekende namen op voor, vooral uit Noord-Nederland. Toch kreeg hij geen goede kritiek; hij beklagde zich daarover herhaaldelijk en op bitter-scherpe toon in zijn in een minder burleske stijl geschreven Franse vertaling, *Virgile en France*, eerst te Brussel (2 dln., 1807 en '08) en daarna - om aan de censuur te ontkomen - in Duitsland (1810; 3de en 4de deel in 1812) verschenen.

Merkwaardig blijft de inleiding bij zijn Nederlandstalige uitgave: daarin klaagt hij de steeds groter wordende veronachtzaming en verbastering van de „Vlaemsche spraeke” aan (een echo van Verlooy?), verwijt de Zuidnederlanders hun onverschilligheid te dien opzichte en geeft blijk van zijn Groot-Nederlandse gevoelens door het Noorden tot voorbeeld te stellen en diegenen af te wijzen die „meynen dat de ... Hollandsche spraeke van onze Vlaemsche verschillig is”.

In 1815 werden, onder de titel *Les Voilà*, de anti-Napoleontische hekeldichten gepubliceerd die hij vanaf 1805 anoniem had laten verspreiden.

LITERATUUR : E. van Even, *Leplat, Victor, Alexandre, Chrétien*, in *Biographie Nationale*, XI (1890-'91); - J. Kuypers, *V.A.C. Le Plat, een Jozefist onder de Fransche Overheersching*, in *Nederlandsche Historiebladen* (1940, p. 40-48); - E. de Bock, *Verkenningen in de achttiende eeuw* (1963).

JOZEF SMEYERS